

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
 Obsevanje: do 9 petih vrst 4 K, od 10—15 petih vrst 4 K, večji inserti petih vrst 8 K; notice, poslovanje, izjave, reklame, preklicani petih vrst 12 K; poroke, zaroke velikost 15 vrst 12 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
 Popust le pri naročitih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Doplate sprejema le podpisane in zadostne frankovane.

Rokopisov se ne vrata.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.

V inozemstvu 65 par = K 2.60.

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300.—	celoletno	K 480.—
polletno	150.—	polletno	240.—
3 mesečno	75.—	3 mesečno	120.—
1	25.—	1	40.—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 100% po nakaznici.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Slovenija in neposredni davki.

(Razgovor našega glav. urednika.)

Po vestih iz Beograda z dne 23. t. m. je objavil finančni minister v seji zakonodajnega odbora glavne številke naše davčne statistike. Ker se je zgodilo prvikrat, da je finančna uprava nekoliko odgrnila zagrnjalo od tega do sedaj zagonetnega vprašanja, se je obrnil naš glavni urednik na finančnega delegata g. dr. Šavnik a s prošnjo, da mu obrazloži nekatere podatke gospoda finančnega ministra, ki se nam ne vidijo povse jasni in je prejel ta-le odgovor:

»Razumeli me boste, da mi nalaga že moje službeno mesto na-pram oficijelni enunciaciji mojega uradnega šefa največjo rezervo. Sicer je pa ta potrebna tudi radi tega, ker gre za številke in je mogoče, da gre marsikatera navidezno nerazumljiva navedba gospoda ministra samo na nedostaten poročevalske službe; opozarjam, da je kot v Sloveniji vplačano svoto navedel gospod minister po »Slovincu« 94.407.650 din., po »Jutru« 91 milijonov 407.205 din., po »Slov. Narodu« pa 97.407.650 din. Vrh tega imajo vse statistike — in tudi davčna ne dela izjeme — to posebno, da je treba do zadnje podrobnosti poznati nje metodo in elemente, če hočemo pravilno oceniti rezultate. In razvidno bo še iz nadaljnjih izjav, da časopisna obvestila v tem oziru niso bila zadostna.

Dokler nimam pred seboj najmanj avtentičnega besedila govora g. ministra, zadeva torej že interna presoja publiciranega materiala ob izvestne težkoče. Vsa poročila pa sočlašajo v tem, da se je v Srbiji in Črn' gori v dobi od 1. januarja 1919. do konca septembra 1921. vplačalo 104% predpisane direktne davka, z drugimi besedami, da se je vplačalo za 4% več, kakor je bilo predpisano. To je vsekakor najpripadnejši rezultat. »Predpis« v tehničnem pomenu besede znači svoto, ki jo, ne glede na dospelost sme tržati država od davkoplačevalca ex titulo izvestne davka za izvestno dobo. Protipostavka »predpisa« je plačilo. Ako je rabljen terminus »predpis« v ravno navedenem smislu, in računa ne potemtak različni tehnični momenti, kakor n. pr.

zaznali in vsled tega v statistiki še neupoštevani predpisi itd. ter iz tega izvirajoča preplačila, je jasno menda tudi za vsakega lajka, da plačila materialno nikdar ne morejo presežati »predpisa« v zgor-njem smislu, izvzemši, da davčni organi s amovoljno več pobero, ali davkoplačevalci prostovoljno več plačajo, kakor je predpisano. Prvo je v urejeni upravi izključeno, drugo je v posrednih slučajih mogoče, per saldo pa takega razveljavljivega uspeha, kolikor meni znano, še nikjer niso doživeli — nasprotno, v najboljši upravljeni državi so zadovoljni, če se plačila prilčno približujejo predpisu.

To navedbo gospoda ministra moram si torej, dokler ne vem, kako je mišljena, tolmačiti k večjemu tako, da iz kateregakoli vzroka nastala in za povrnitev že likvidna preplačila niso odšteta ali pa, da so všteta tudi plačila za pretekla leta, na katera se predpis ne nanaša, morda tudi akontacije na še ne predpisane davke.

Kar se pa tiče za Slovenijo izkazanih števk, ugotavljam, da se v časopisju priobčene številke do vplačilnih do neznatne difference ujemajo z našimi uradnimi podatki, ki so služili tudi gospodu ministru za osnovo in ki izkazujejo za dobo od 1. januarja 1919 do vštete 30. septembra 1921 za vse direktne davke (incl. vojni davek) celokupno vplačilo 91.416.524 din. ali 365.666.096 kron.

Druga pa je s številko predpisa. Kakor razvidno že iz zgoraj obrazloženega pojma »predpisa«, ta svota v celoti ni nekaj fiksne, marveč se že vsled priznivnih odločb in naknadnih predpisov vedno spreminja. Eksaktno se da torej ugotoviti le, koliko je znašal predpis gotovega dne, dočim je brez te fiksacije izkazana številka pogojne vrednosti, ravno ker iz številke same ne vidiš, ali in koliko so se vpoštevale omenjene korekture navzgor in navzdol. Iz tega pa tudi sledi, da je treva pri sumiranju »predpisov« za več let skrajne natančnosti in zamudnih preizkušenj, ker se sicer le prelanko pride do napačnih rezultatov.

Pogrešam v časopisnih poročilih predvsem tega merodajnega dne (Stichtag), in v kratkem času, ki mi je na razpolago, tudi na podlagi naših števk ne morem iz rezultata ex post dognati, ali objavljena statistika upošteva to zahtevo. Pride pa še nekaj drugega v poštev. Od vsakotnega »predpisa« ostane koncem leta toliko in toliko neporavnane. Če seštejem »predpise« več let, moram torej strogo paziti, da teh zaostankov ne računam dvakrat, prvič v dotičnem letu, drugič pa še v računih za sledeča leta, po katerih se vlečejo ti zaostanki, dokler niso razčiščeni. Tudi v tem oziru so časopisna poročila veliko presumarična, da bi se mogoče spuščati v podrobno analizo objavljenih števk. Konstatiram pa lahko, da je znašal čisti predpis z všteti zaostanki iz prejšnjih let v Sloveniji dne 31. decembra 1919 . . . 97.204.306 K; k temu je prišteti: predpis 1920 . . . 157.469.651 » in predpis 1921 (30. sept.) . . . 187.824.158 »

skupaj torej: 442.498.115 K ali 110.624.529 dinarjev.

Ako primerjamo to svoto z zgoraj izkazanimi vplačili 91.416.524 din., razvidimo, da znašajo vplačila do 30. septembra t. l. 82,64% predpisa, ne pa 56,5% »Jutru« ali 66% »Slov. Nar.« in »Slovincu«. Mišlim, da je finančna uprava z rezultatom lahko zadovoljna, zlasti ako se upošteva, da se je vsled zakasnele publikacije t. zv. fin. zak. letos z iztirjavanjem še le pozno pričelo, da imamo do konca leta še dober mesec, da je da drugi obrok dohodnine 1921 zapade še le decembra t. l. in da so se ravno največje postavke v rokih vplačilnega volnega davka na pr. v Ljubljani predpisala še le v zadnji dobi.

OBNOVITEV ROKE INTERNACIO-NALE.

—d Bruselj, 24. nov. Izvrševalni odbor druge internacionale je pod predsedstvom Vandervelda sprejel resolucijo, po kateri naj se skliče mednarodna socialistična konferenca v to svrhu, da bi vzpostavila edinstvo internacionale in ki naj deluje za razorožitev Evrope ter za utrditev mira.

—d Bruselj, 42. nov. Izvrševalni odbor druge internacionale je odklonil prošnjo boljševikov za pomoč gladijoči Rusiji.

Vladna kriza.

Vesti o demisiji vlade — nerazrešena. Burma seja radikalnega kluba. — Nazadovoljnost z vladno finančno politiko. — Pašičeva zmaga.

— Beograd, 25. nov. (Izvirno.)

Včerajšnje vesti o demisiji celokupnega Pašičevega kabineta so preuranjene. Takoj po končani seji radikalnega kluba in posebno ko je Pašič odšel na dvor, so se v beogradski politični javnosti začele lansirati vesti o »popolni demisiji kabineta«. Vzrok tem vestem so bili burni prizori v radikalnem klubu. Pozneje se je takoj situacija razčistila. Zaznamovati moramo velik korak, da je Pašič v radikalnem klubu popolnoma zmagal nad intrigami Protičeve skupine in da je zadobila sedanja koalicijska vlada trdno stališče.

Glede podrobnosti včerajšnjih političnih dogodkov zabeležimo sledeče:

V političnih krogih z veliko nestrpnostjo pričakovana plenarna seja parlamentarnega radikalnega kluba je trajala od 10.—11. dop. Bila je torej zelo kratka, a obenem zelo burna in viharna. Nekateri poslanci so začeli v debati o političnem položaju ostro napadati sedanja koalicijsko vlado, niso toliko napadali politiko notranjega ministra kakor finančno politiko vlade.

Tekom debate so se točno označile in očrtale konture in stremjenja dveh v klubu si ekstremnih strui. Prvo struo označujejo na kratko: »Kandidatje za ministrske stole«. Ta struja bi rada z novo politično kombinacijo dosegla kak ministrski portfelj. Struja je ostala v znatni manjšini. Druga struja odločno zastopa stališče sedanje koalicije.

V debato so živahno posegali poslanci Liuba Jovanović, Velizar Janković in Trifunović. Vsi trije so ostro kritikovali finančno politiko. Opaziti pa je bilo tekom debate, da veče skozi vse te govore pomirlivejši ton, ker se ni tako ostro napadalo demokratov, kakor poslednje dni. Posegla pa je v debato še mnogo drugih ekstremnejših govornikov in je končno debata dosegla vrhunec živahnosti.

V tem momentu je vstal min. predsednik g. Nikola Pašič in trezno, hladnokrvno in z vso mirnostjo izjavil k viharu debati sedeče:

»Osebnost sem za to koalicijo, za skupno delo z demokrati in za obstoj sedanje koalicijske vlade. Ako poslanci radikalnega kluba ne žele koalicije z demokrati, tedaj dajem klubu popolno svobodo in nočem prevzeti nobene odgovornosti. V tem slučaju naj radikalni klub na me ne reflektira. Ne prevzamem nikakih državnih, niti političnih, niti strankarskih poslov.«

Po tej izjavi ministrskega predsednika je nastala v klubu trenutna tišina. Situacija se je mahoma preokrenila. Zlasti, ko je še ministrski predsednik povdarjal s posebnim naglasom, da je on za sedanje koalicijo t. j. za koalicijo z demokrati in ostalimi vladnimi skupinami.

Radikalni klub je nato soglasno izrekel zaupnico predsedniku g. Nikoli Pašiču, odobril je njegovo stališče glede koalicije in mu dal popolnoma proste roke za nadaljevanje pogajanj z demokrati in ostalimi vladnimi strankami. Dal mu je svobodno pot za končno rešitev krize na ta način, katerega on smatra za primerne. S to zaupnico je dobil g. Pašič neomajano zaupanje kluba glede pogajanj v smeri skupnega političnega delovanja z demokrati.

PASIČ PRI KRALJU.

Po končani seji radikalnega kluba je ministrski predsednik g. Nikola Pašič sklical v svoj kabinet ožjo sejo radikalnih ministrov. G. Pašič je poročal svojim kolegom o seji radikalnega kluba in o nadaljevanju pogajanj s sedanjimi vladnimi strankami. Ministri kakor tudi Pašič so bili nazora, da razmerje posameznih strank v vladi ostane isto, kakor sedaj. Vsaka stranka ohrani svoj portfelj. Razlika bo le v tem, da se izvrše nekatere osebnosti izpremembe. Ta ožja konferenca je tudi razpravljala o možnosti demisije celokupnega kabineta oz. rekonstrukciji. Konferenca radikalnih ministrov je sklenila, da se izvrši samo rekonstrukcija vlade potomo medsebojnih klubskih pogajanj. Ta način rešitve krize je splošno prodir. Po konferenci okoli v gozd. Ondi sva počivala. Dekle je začelo tiho govoriti, toda odgovoriti ji nisem mogel nič drugega, kakor da sem se ji španski zahvalil, da me je rošila. Potem sva šla dalje. Ko sva proti jutru prišla iz gozda, sva bila, kakor sem mogel razbrati v svetlu zblaznega meseca, na širini, s travo porasli planjavi; v isti razsvetljavi sem spoznal zdej v svoji jati razvetli dekle, ki je sedelo v kolibi na desni meni.

Kaj so se zgodilo z drugo mojo strazarko, sem zvedel šele pozneje; a tedaj se je potrdilo, kar sem slutil takoj: da ji je s pljačo dala tudi sredstvo, ki je je omamilo in globoko uspavalo.

Težko in naporno mi je bilo korakati po visoki travi, zlasti ker je bila moja ranjena glava izpostavljena solničnim žarkom ter so me bolele bteklj noge. Ko je moja dekle opazilo, da jedva še hodim, se je ustavila ob studencu, mi izmila rano in jo zavezala s svojimi pajčolanom; potem je poiskala zelišč in pokapala gnojna mesta na mojih nogah in zaneslji s njih sokom. Takoj sem občutil nemalo olajšanje in okrepčanje, tako da sem po kratkem odpočitku lahko spet hodil dalje.

Na tem potovanju sem videl mnogo dreves, ki imajo žive liate. Ti liati obetajo iz dveh delov, ki se sapirajo kakor krila, in so na vejah nasajeni s kratkimi, šiljastimi peclji. Na drugem koncu imajo rdeč trn. Če se jih dotakneš, zbeže, leta nekoliko po zraku, in če jih preganjaš, se obrnejo in te sbežejo z rdečim trnom, prav nič drugače kakor živali. Toda liati so pravi, in mišlim, da žive od zraka. (Dalje prihod.)

Rokopis Juana Serrana.

(Dalje.)

Nato so me odpeljali iz kolibe. Ko sem stopal mimo kolov s trupli mojih tovarišev, sem jih štel in našel, da jih je 21. Eden je torej manjkal. Bilo nas je namreč 27, ko smo prišli v ta kraj. Juan Carvajal in profesor sta se takoj obrnila, ker sta slutila nevarnost. Henrique se je pridružil sovražnikom, Barbosa je ležal v kolibi, jaz sem še živel, in tako bi nas moralo biti pravzaprav 22.

Gnali so me urno mimo ter me vrgli v neko kočo, kjer so me z debelimi vrmi privezali na kol tako trdno, da se mi je kmalu kri pokazala izpod kože.

Na večer je prišel k meni že omenjeni Henrique. Sedel je in mi pripovedoval, kako mu umore in kako se prebivalci na vsem otoku že veselo te slavnosti. Pri tem so se mu svetile bci tako strašno in ves obraz mu je bil tako sploščen, kakor bi me ogledoval sam satan. In potem mi je pravil, da je s pomočjo ostalih štirih kraljev na Zubu prav on uprizoril izdajstvo ter da je prav on prepovobil tudi Rajah Humabona in kako ga veseli, da se je končno maščeval za to, ker smo ga bili odvedli iz domovine ter ga zaslužnili. Tako je bil ta suženj, čenrav že davno krščen in s krščanskim interkom, zapet prav tak pagan kakor vsi drugi.

Ko se je zgodilo, sta prišli v kočo oni dva deklici, ki sta poprej umorili Duarta Barbosa. Sedli sta na desno in levo poleg mene ter držali v rokah svo-

ja kamnena noža. Določeni sta mi bili torej za stražo. Pred kočjo pa sem slišal govoriti še moške, iz česar sem sklenil, da so zelo previdni. Uiti mi ni bilo mogoče.

Sicer pa sem bil zaradi velike izgube krvi silno oslabilen; nekdo me je bil udaril po glavi, da mi je malona razbil črepanje. Tako nisem mogel niti razbiti na to, da bi se poskušal rešiti. Iz slabosti sem zleze vrvm neglo zanosal. V levih sanjah se mi je prikazala Sevilja, in z donno Mercedes sem šel mimo cerkve Santa Maria de la Victoria; nankrat je donna Mercedes dvignila svoj roko ter me je pobožala tako mehko in ljubeznivo po obrazu, da sem strmel, čemu to dela.

Tedaj me je prebudilo srdo kričanje, ki se je čulo kakor hreščenje velikega ptica. Ko sem se zavedel popolnoma, sem razločil dve: da je bilo tisto hreščenje nad mojo glavo na strehi kočje in da me je naka mehka in tonla roka še vedno ljubeznivo božala po obrazu.

Toda v kočji je bila taka tema, da nisem mogel razločiti, kajava je ta roka, a sklepal sem iz vsega, da mora biti pač ena izmed mojih stražnic, ker nihče drug nego ženska ne zna božati tako rahlo in nežno. Medtem pa se je večanje na strehi nadaljevalo ter je bilo tisto kričanje tako ostudno in grozno, da so začeli psi okoli in okoli kočje tužniti in kakor v strahu tuliti.

Ne dolgo in božanje je prenehalo. Deklici sta se v temi pogovarjali ter sta začeli tiho peti, da mi je čuvstvo segalo v srce, mi kakor sladka uteha

krenilo dušo in mi malone iztisnalo solzo. Ko pa je kričanje na strehi utihnilo ter se je nadaljevalo samo to petje, sem zopet usnul ter sem spal prav do svetlega jutra.

Z solničnim vzhodom sta moji stražarici odšli in namesto njih so prišli štirje kraljevski lovčniki s sulicami in kiji. Preiskali so moje vezi, se li niso raztrgale.

Nato mi je Henrique prinesel kruha in pečeno piščo, ki mi ga je kosoma porival v usta, da se kakor je dejal, zopet okrepim in da bom mogel smrt, ki mi jo je znova strašno opisoval, junako preneati.

Jedel sem in mu nisem odgovarjal, dasi me je opetovano in živo vpraševal, li vem, kje je ostal duhovnik Pedro de Valderrama, ki je prišel, kakor je vedel, tudi z nami na konno. Razmišljal sem ves čas, kako dolgo bi trajalo še, da se snoči in da bom znova deležen nežnega božanja in osrečujočega petja...

Ko je nastopila noč, sta prišli rošeni zopet obe deklici s svojima nožema. Vojski so odšli. Tako je pač navada pri tistih pazanih. Menda sta bili moji stražarici nekakšni svecenici, kakršne so tudi pri mnogih narodih po deželah, ki so jih odkrili Portugalci.

Dokler je bilo vsaj še nekoliko svetlo, sem skušal uganiti, katera izmed njih me je v pretekli noči tako mehko božala po obrazu. Toda pogovarjali sta se ter me nista niti pogledali. Ko pa sta sedli ena na desno, druga na levo tik mene, je pripravila ona na desni meni pljačo, ki jo je silila iz različnih posed-

v eno ter nato pljačo z nekim izrekom blagoslovila. Nato sta pili.

Sklenil sem, da ne zaspiam, da bi mogel dognati, katera mi je naklonjena. Ali čakati sem moral dolgo, nač komu do polnoči, predno sem začutil roko na svoji rami. Počasi je nato tipala roka navzgor do mojega vratu. Naenkrat sem začutil na svojem grlu mrzlo kamneno nožo. Silno sem se prestrašil, saj sem menil, da moram v temi umreti.

Toda nož je prezeval vrh okoli mojega vratu, vrvi, ki me je hudo ovirala pri dihanju in požiranju. Nato mi je porazela tudi vezi na rokah in nogah, tako da sem bil popolnoma svoboden. A nisem se genil, ker sem si mislil: roka, ki me je osvobodila, mi že da znak, kaj mi je storiti nadalje.

Kratko nato so se začelo na kolibini strehi isto ostudno in tužno kričanje kakor snoči, in tudi psi so jeli zopet tuliti in ječati.

Pred hišo se je začelo mrmanje in rožljanje orožja, in potem sem slišal, kako se koraki več mož oddaljujejo. In kmalu nato sem čutil, kako je neka roka prišla mojo ter mi dala razumeti, naj se dvignem. To sem takoj storil ter sem svoji vodnici slepo sledil. V ozadju kolibe sva zleza skozi luknjo v stoji, in s nasfajenjem sem sopol nočni strak. Toda bila je taka tema, da nisem od svoje vodnice razločil ničesar drugega kakor njeno postavo in proge z belo barvo, s katero imajo ženske na Zubu poslikane prsi in stegna in ki se je pod milim nebom nekoliko svetlikala.

Lezla sva med vaškimi kolibami in po hrību navzgor, dokler nista dospela

ene ure popoldne je odšel ministrski predsednik na dvor, da poroča Nj. Vel. kralju o politični situaciji. G. Pašić je pojasnil kralju misljenje radikalnega kluba, da mu je klub izrekel popolno zaupanje glede pogajanj z demokrati in ostalimi stranami koalicijske vlade.

O tej avdijenci g. Pašića pri kralju poroča današnja »Epoha«: »Trdijo, da je Njeg. Vel. kralj izjavil Pašiću, naj ostane Pašićeva vlada še nadalje. Kralj je vztrajal na tem, da se ohrani koalicijska in po možnosti razširi s priključitvijo novih, v parlamentu še ne delujočih hrvatskih strank, ki naj začno prihajati k selam narodne skupščine.«

PASICEVO OBVESTILO DAVDOVICU.

Takoj po avdijenci je ministrski predsednik g. Nikola Pašić obvestil predsednika demokratske stranke g. Ljubo Davidovića pismenim pismom o tem, da je radikalni klub njegova pooblastila za nadaljevanje pogajanj in rešitev krize. Ob štirih popoldne je g. Ljuba Davidović obiskal g. Pašića. Ta je izjavil šefu demokratske stranke, da je prejel zaupnico in pooblastilo od radikalnega kluba za nadaljevanje pogajanj glede koalicijske vlade z demokrati. Oba politika sta konfirala tudi o vprašanju rekonstrukcije vlade. G. Ljuba Davidović je tokom konference dobil vtis, da je g. Pašić resno in lojalno odločen končati v državnem interesu čimprej kabinetno krizo ter dovesti vlado do stvarnega dela.

MINISTRSKI SVET.

Ministrski predsednik g. Pašić je po končanih konferencah sklical sejo ministrskega sveta, ki je snovi trajala od 18. do 19. G. Pašić je poročal o političnem položaju in o zaupnici radikalnega kluba. K poročilu sta govorila ministra Uzunović in dr. Krizman. Ministrski svet je sklenil, da vlada v interesu državnih poslov ne poda demisije, temveč da se v dogovoru s posameznimi klubi izvrši rekonstrukcija kabineta in tako konča kriza.

— Beograd, 25. nov. (Izv.) Rezultat včerajšnjih političnih razprav in dogovorov je, da vsak klub sam medsebojno izvrši oziroma nominira izpremembe v njemu pripadajočih portfeljih. Za tem bodo liste klubov predložene ministrskemu svetu, ki bo potem izvedel rekonstrukcijo na ta način, da poda ministrski predsednik g. Nikola Pašić demisijo sedanjega kabineta in hkratu izvede imenovanje nove vlade. Na ta način se ne pretrgajo in ne zavlečejo tekoči nujni vladni posli.

Uspehi konference v Portorose.

— Gradec, 25. nov. (Izv.) Današnja »Tagespost« priobčuje iz Portorose daljši članek o uspehih gospodarsko - politične konference v Portorose. List naglašja, da so na konferenci nastali prejšnji teden veliki formelni pomisleki glede oblike, kako se naj sestavijo zapisniki in kakšno državnopravno vrednost naj imajo ti zapisniki. Nekateri delegati, posebno češkoslovaški, niso imeli v tem pogledu preciznih navodil. Nekateri delegati pa so bili za to, da naj določijo zapisniki vrednost in veljavo državnih pogodb. Glede tega predloga so bili odločni ugovori. Vseled tega so nekateri predlagali, naj bodo zapisniki le nekaka navodila, oziroma naročila vladam. Drugi delegati so zopet izrazili pomisleke, da jim je nemogoče doseči odobrenja ozi. ratifikacije zapisnikov do 1. julija prihodnjega leta. Tudi končna redakcija zapisnikov glede olajšav izvoza in uvoza ozi. glede odstranitve izvozne in uvozne prepovedi, izvršenih v bodoče od posamnih vlad, je naletela pri jugoslovenskih in romunskih delegatih na odločne ugovore. Ti dve državi skušata prav potem uvoznih ozi. izvoznih prepovedi doseči izboljšanje valute. Prav ti valutni argumenti so bili merodajni, da zapisniki konference niso zadobili veljave državne pogodbe. Na drugi strani pa bi se z dogovori nasledstvenih držav tvoril nekak carinski blok proti zapadnim državam, ki še vedno vzdržujejo princip carinskih prohibicij.

Zbirajte znamke
za
Jugoslovensko Matico!

Politične vesti.

— Uradni dementi o ščititvi kraljevi. P. B. objavlja: Vast včerajšnje »Epehe« o ščititvi kralja Aleksandra ni zasnovana na resnici.

— Radió se pogaja. Iz Beograda javljajo: Radió vladne krize je došel semkaj poslanec hrvatske republikanske seljačke stranke dr. Basariček, ki se je posvetoval s voditelji demokratskega in radikalnega kluba. Raspravljaj je tudi s dr. Mazarjom Markovićem.

— Perzijski poslanik na našem dvoru. Perzijska vlada je imenovala za svojega polnomočnega ministra in poslanika na našem dvoru Alija Agbar-kana, ki bo dospel v Beograd 26. t. m. ter bo tej priliki izročil svoja poverljiva pisma in prevzel svoje mesto.

— Bolgarski zakonski načrt za pomoč družinam umorjenih ministrov. Iz Sofije poročajo, da je predloženo narodnemu sobranju zakonski načrt za pomoč družinam umorjenih ministrov. Glavne točke tega zakona so nastopne: Država se obvezuje dati odškodnino vsakemu ministru, ki bi postal v sled poskušenege umora nesposoben za delo, ako ga pa umorijo, mora skrbeti država za njegovo družino. Vsak umorjen minister bo pokopan na državne stroške. Morilci ministra bodo morali poleg zaslužene kazni plačati državi odškodnino, ki jo bo nakazal država družini umorjenega ministra. Morilec bo moral plačati državi tudi vse stroške za ministrov pogreb. Država mora postaviti umorjenim ministrom tudi nagrobne spomenike, ki pa ne smejo presegati vsote 500.000 levov. Otroci umorjenih ministrov so oproščeni vseh taks v državnih in javnih šolah. Zakon stoji v veljavo z dnem njegove proglavitve.

— Čehoslovaki in Francoski. Pariški dopisnik »Narodna Politike«, Ernest Gay, piše: Ministrski predsednik Beneš je dokazal svojo genialnost, da je ustvaril, razširil in popolnil Mala antanta. Znova povem, da pozna Mala antanta čudovito svoje interese in je predstraža svetovnega mira. Mala antanta je izkazala veliko uslugo humaniteti in civilizaciji a tem, da je povzročila fiasko izletu bivšega cesarja na Madžarsko. Nihče ne dvomi, da bi bil uspeh Karlove pustolovščine nevaren za vso Evropo, za Češkoslovaško in njene sosedo. Bodite pripravljeni, da ste Čehoslovaki v Franciji ljubljani in spoštovani. V Franciji se zavedajo, da sta naroda francoski in češkoslovaški za vedno zvezana. Lahko se zanašate na nas, kakor se zanašamo mi na vas. Mala in Velika antanta morata obstojati na korist svetovnega mira.

— Japonska v enakih situaciji kakor Nemčija pred vojno. Iz Pekinga poročajo, da je imel v anglo-amerškem društvu lord Northcliffe govor, v katerem je naglašal, da angleško-ameriško priateljstvo se nikdar ni bilo tako potrebno, kakor je sedaj. Amerika, Kanada in tisoči Avstralcev niso zadovoljni z nadaljnim trajanjem anglo-japonske zveze. Japonci se nahajajo sedaj v podobni situaciji, kakor Nemčija pred vojno. Japonska je samo na videz demokratična, v resnici pa ima absolutno vlado, v kateri gospodarijo štirje močje. Njihove namene moramo obsoditi, ako pogledamo na izpremembo zemljepisne mape Daljnega vzhoda in ako premostimo ogromni razmah japonskega oboroženja. Da japonska vojna stranka ne misli priateljsko glede Zedinjenih držav, je mogoče dokazati iz številnih sedanjih pojavov. Lord Northcliffe je na koncu svojega govora izjavil, da morata Velika Britanija in Amerika na Daljnem vzhodu skupno postopati. Po njegovem mnenju pride po ureditvi irskega vprašanja do dobrega sodelovanja Zedinjenih držav in Anglije.

— Liga za odstranjenje vojn. Francoski listi poročajo, da sprejme senator Bourgeois kot zastopnik Zveze narodov dne 2. decembra v Parizu deputacijo Lige za odstranjenje vojn. Deputacija bo od Zveze narodov zahtevala, da sprejme ta program: Pripustitev vseh narodov v Zvezo narodov in prepoved uporabljanja vojnega materiala za vse privatne osebe.

— Poljska vojna mornarica. Iz Odanskega poročajo, da je poljski diplomatiki zastopnik sporočil gđanskemu senatu, da bo preživilo v gđanski luki več poljskih vojnihi ladij. To sporočilo komentirajo nemški listi v smislu, da hoče Poljska uporabljati Gđansko kot vojno luko.

— Proti fašizmu. Razporeženje v Rimu se vedno bolj postruže proti fašizmu. Iz zadnjih dogodkov izjavljajo listi, da je fašizem danes znova problem, in sicer problem zase, pa tudi problem za druge, ki se vznemirjajo zbog fašistovskega nastopanja. Kdor je videl okoli 20.000 fašistov, ko so korakali po Rimu, po večini oboroženi, ni imel najboljše vtiska. Marsikdo se je vprašal, kaj bi se zgodilo, ako se ta sila obrne proti državi? Fašisti sicer pravijo, da se bore samo proti nasprotnikom države, toda ako vpoštevamo nemire, ki jih povzročajo, ne morejo vzbuhati v prebivalstvu misli, da se bore iskreno za blagor domovine. Kaj postane pravzaprav ta fašistovska moč? In kaj je pravzaprav danes? Tako se vprašujejo listi. Fašisti ne predstavljajo nikake stranke in tudi ne kažejo, da bi se hoteli konstituirati v kako politično jednoto. Kaj so torej? Po njihovem pohodu po Rimu se je pokazalo, da nimajo na svoji strani prav nobenega meščanskega sloja. Splošno je bilo sovraštvo napram njim. Kljub vsej antipatiji do splošne stavke se Rim ni prav nič ogreval na fašiste, sodba Rima pa je zgodovinska sodba.

ki težko pada na obsojenca. Ob takem javnem mnenju akcije fašistovski odborniki sa dan 19. t. m. v Mikan svoj sestanek, na dan 22. pa je sklicana v Rim parlamentarna fašistovska skupina. Na teh sestankih se dolgi bodoče delovanje fašizma. V Rimu krožijo po ulicah rušeče patrulje, oborožene in pripravljene, da preprečijo eventualne fašistovske represalije.

— Kdaj položi Francija orožje? Francoski listi poročajo, da je vojni minister Barthou v svojem govoru naglašal, da so Francozi pripravljani za razoroževanje pod gotovim pogoji, kadar bodo imeli za to potrebno jamstvo, t. j. popolno in brezizjemno razoroženje Nemčije. Barthou je rekel, da se Francozi prepričajo vsak dan, kako se Nemčija izneverja svoim obveznostim. Ako na pritisk na jednom kraju malo popusti, pa hitro išče na drugem kraju maščevalna sredstva. Med splošnim odobravanjem je rekel Barthou: Prej nego razorožimo Francijo, treba napraviti Nemčijo definitivno neškodljivo za mir sveta.

— Al. Val. Amfiteatrov o Rusiji. Ruski romanopisec in publicist, eden najizjajnejših feljetonistov sedanje dobe, A. V. Amfiteatrov, je nekako pred šestimi tedni sklenil, da končno pobegne iz Rusije. Za vsako ceno. V svobodo ali smrt. V dveh dneh je pobegnil preko Čuhonskega zaliva v Helsinkfors. Zdaj je že tri tedne v Pragi in 20. t. m. je javno predaval o razmerah v Rusiji. Pisatelj je povedal, da je prvi dve leti s tovariši s vsi sili agitiral za odpor proti boljševikom, da je skušal pobuniti inteligenco in ljudstvo. A vse zaman. V nadaljnih dveh letih se je uveril, da je vsak odpor nemožen. Sovjetska vlada je bila in ostane edina organizacija oblasti na Ruskem; le ta vlada ne pozna nikakih obzirlov in tenkovestnosti ter ne trpi nikake čustvenosti. Sovjetska vlada je neumna, duševno strašno uboga, v ciljih otročja, v sredstvih podla; zverinsko kruta in obenem komično neobčudna, toda energična je in nepopustna. Ruska entelgerenca pa je brez volje in brez sloge, razbita v sto in sto med seboj pobijajočih se skupin. Tak narod pa je mogoče držati skupaj in ga vladati le s silo. Boljševiki majo moč, zato se jim pokori vse. V Petrogradu imajo okoli 70 tisoč svojih agentov in špičev. In povsod imajo ovaduhe. Kar je Saltikov-Sčedrln že davno ironično navstvoval carski vladi: naj si nastavi v vsako hišo in vsako obitelji po enega špičja, to je boljševiška vlada izvršila s toliko popolnostjo, da se carskim kreatorum o takem policijsstvu nikdar ni niti sanjalo. Korupcija, ovaduhstvo in absolutizem so boljševiški komunisti dognali do viška. Moralna propalost je malone vseobča in ne ustavlja se ji nihče več. Rusi brez absolutizma ne morejo živeti; če ni carskega več, mora biti paš boljševiški.

— Miroljubna Angleška. Ko je bil te dni angleški parlament odgođen, je imel kralj prestolni govor, v katerem je govoril o miru. Glede evropskega mira je izjavil: Ni mogoče govoriti o kakem pravem miru v Evropi. Pa tudi poteče še mnogo časa, predno se vzpostavi sporazum med narodi in si bo svet odprtomogel od strašnih vojnihi posledic. Med tem pa se je dosegel velik napredek pri reševanju težkih zunanjih in notranjih političnih vprašanj. Kralj se je pečal nadalje s različnimi sedanjimi spori med posameznimi državami in konstatiral opetovano, da je najbolj vrhča selja Anglije ta, da bi se sovražnosti končale potom pravičnega mira. Anglija in zavezniški delujoči z vso vmeino na to, da bi se ta cilj dosegel. Jaka lepa beseda, samo mnogo ljudi je na svetu, ki nočeje verovati v angleško miroljubnost.

— Mir v Sred. Evropi. Prof. Eisenmann je pridobil v listu »Europe Nouvelle« zanimiv članek, iz katerega navajamo tole: »Politična likvidacija madžarskega vprašanja, ki je nujna posledica Karlove pustolovščine, se preveč zavlačuje. Silno je potreba, da se takoj izpolni in preneha ogrožanje mirovnih pogodb in miru v Evropi s intrigami iz Budimpešte. Vstaja na Isturkem je bila v resnici samo koncentracija legitimistične armade. Sicer ni mogoče dokazati, da ju je madžarska vlada podpirala, kakor ji nekateri očitajo, ali gotovo je, da ni mogla ali ni hotela postaviti se učinkovito proti njej. Šoproni, ki si ga je Karel izbral, da je tam prišel, ni daleč od Dunajakega Novega mesta in od Dunaja. Armada bi se mogla s skokom polastiti dunajskih arzenalov. Dunaj je most med Monakovim in Budimpešto. Burška vstaja, o kateri so hoteli Evropi dopovedati, da je obupen odpor madžarskega patrištizma, je bila samo najnovejši in najnevarnejši poskus madžarske, avstrijske in nemške monarhistične reakcije. K razreši je bila vsa stvar valad nepotrpežljivosti Karla Hababurškega pravzapravo razkrita, ker se je Karel bal, da bi ga kdo ne prehitel. Zarotniki so računali na nesoglasje med zaveznički, ali našli so Francijo in Anglijo v takem slovesju, kakor malokdaj. Mala antanta, ki se jim je zdela »quantité negligible«, jim je ukazala s svojimi notami in s mobilizacijo, kaj imajo storiti, da ne prične nevarna igra s ognjem. Videli smo, da je madžarsko ogrožanje v mnogih državah spravilo s dnevnega reda vsa razprava razmišljanja. Irredentizem fevdalne in legitimistične Madžarske je najbolj lep za romunsko, jugoslovensko in češkoslovaško jednoto.

Washingtonska konferenca.

MALA ANTANTA PROTI ITALIJANSKEMU RAZOROŽITVENEMU NACRTU.

— d Pariz, 24. nov. Z ozirom na italijansko stališče, ki predvideva načrt za omejitve oboroževanja, opozarja posebni poročevalec Agence Havas v Washingtonu na to, s kakšnim poudarkom je ministrski predsednik Briand nasprotoval tej omejitvi. Položaj Italije se ne more primerjati z onim Francije. Schanzer je moral priznati, da Jugoslavija, ki je očitno mišljena v načrtu za razorožitev, ni nobena nepriateljska država kakor Nemčija. Na drugi strani strani pa interesirane države, kakor Jugoslavija, Romunija, Češkoslovaška in Poljska ne morejo pripustiti, da jim konferenca vsili vojaške omejitve, ne da bi bile zastopane pri razpravljanju.

ITALIJA NA WASHINGTONSKI KONFERENCI.

Strah pred Jugosloveni. — Pariz, 24. nov. (Izv.) Na washingtonski razorožitveni konferenci uporablja italijanski delegat vsako priliko, da nastopa za raz-

orožitev Jugoslavije. Na včerajšnji seji komisije za razorožitev na kopnem je po Briandovem govoru začel govoriti italijanski delegat, bivši finančni minister Schanzer o razorožitvi Jugoslavije. Zahteval oz. predlagal je, da mora Jugoslavija podati konferenci pomirljive izjave. Vprašanje razorožitve Jugoslavije je komisija odstopila odseku z naloge, naj o tem poroča komisiji.

FRANCIJA ZAHTEVA POVEČANJE MORNARICE.

— d Pariz, 24. nov. Kakor poroča »New York Herald« je včeraj vladalo po hodnikih zbornice presenečenje nad predlogom francoskega odposlanca v Wahsingtonu, naj se francoska ladijska tonaža določi na 300.000 ton.

BRIAND SE POSLAVLJA S KONFERENCO.

— d Washington, 23. nov. Ministrski predsednik Briand je danes posetil v slovo predsednika Hardinga. Franvoska delegacija je bila prisrčno pozdravljena.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:
Petek, 25. novembra: Revizor. B. Solota, 26. nov.: Borba. C. Nedelja, 27. nov.: Popoldne ob 3. Kozarec vode. Izven. b
Nedelja, 27. nov.: Zvečer ob 8. Ljubzen. Izven.
Ponedeljek, 28. nov. Komedijska zmešnjav. E.
Torek, 29. nov.: Zaprto.
Sreda, 30. nov.: Revizor. E.
Četrtek, 1. dec.: Slavnostna predstava v spomin narodnega osvobodjenja: 1.) Jugana, vila najmlajša; 2.) Komedijska zmešnjav. Izven.
Petek, 2. dec.: Pampeliška. D.

Opera:
Petek, 25. novembra: Zaprto.
Sobota, 26. nov.: Evangeljnik. B.
Nedelja, 27. nov.: Prodana nevesta. Izven.
Ponedeljek, 28. nov.: Zaprto.
Torek, 29. nov.: Labodje jezero. C.
Sreda, 30. nov.: Slavnostna predstava v spomin narodnega osvobodjenja. — Na korist invalidom. Boris Godunov. Izven.
Četrtek, 1. dec.: Prodana nevesta. Izv.
Petek, 2. dec.: Bohema. A.

— Jugoslovensko - Češkoslovaška Liga v Ljubljani priredi v soboto, dne 26. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«, 1. nadstropje, družabni večer, posvečen spominu Karla Havlička - Borovskega. Na sporedu so sledeče točke: 1. Kratko predavanje dr. R. Krivica o Karlu Havličku - Borovskem in njega delu. 2. Dr. Ivan Lah: Recitacije odlomkov iz Havličkovih del. 3. Orkestralne točke in petje kvarteta Glasbene Matice. Prireditev se vrši pri pozornih mizah. Vstopnina je poljubna. Vsi priatelji češkoslovaškega naroda so vabljani, da se udeležijo te prve prireditve Jugoslovensko - Češkoslovaške Lige in s tem pokažejo, da so pripravljeni podpirati to mlado društvo v njegovem stremljenju.

— Emil Adamčič: Nočne pesmi. Samospeli za nizki glas s klavirjem. Cena 40 K. Izdala in založila Jugoslovenska knjižarnica v Ljubljani 1921. — Ko so leta 1914. prenehali izhajati »Novi Akordji«, je naša glasba sredi najlepšega razvoja obetala obilati na mrtvi točki. Med svetovno vojno je imel kronisti priliko, zabeležiti le prav redke pojave izdajanja skladb. Še vsakodnevne redne publikacije Glasbene Matice so se zaradi velikih tiskarskih stroškov zakasnilo in šele po prevratu je začelo na književnem trgu novo in v resnici prav živahno tekmovalje med starimi založniki, katerim so se pridružili še novi. Poleg Glasbene Matice in Jugoslovenske knjižarnice sta začela izdati nove muzikalije »Pevsko društvo Ljubljanski Zvon« ter Zvezna tiskarna. Glasbena Matica je letošnje leto založila naravnost bogato izbero zborovnih skladb in samospelov, ter je z razpredane izdale dobrih, starih stvarih ponatisila. — V Jugoslovenski knjižarni so ta teden izšle »Nočne pesmi« Emila Adamčiča, basovski solospeli s spremljevanjem klavirja, katere je na nekem koncertu izvrstno pel operni pevec g. Josip Krizal. Emil Adamčič je naš javnosti dobro znan po svojih zborih, samospelave ima raztresene po »Novih Akordih«. S tem, da je napisal »Nočne pesmi«, je izpolnil vrzel v naši glasbeni literaturi, ki šteje ravno basovskih samospelovbore malo, tembolj ker so pesmi lepe in bodo naši basisti radi segli po njih. Adamčičeva neizčrpana invencija, bogata melodika in bujna harmonika se kažejo dopolnjujoč druga drugo tudi v teh pesmih. »Noče« je tožna, kakor molli sni in »Ave Marija« datirani iz skladateljevega hivanja v ruskem vletništvu, ostale tri »Noče«, »Pesem nočnega čuvalca« in »Nočol« je pa svetla noč, so nastale letos. Zadnji dve sta komponirani na narodna besedila, vzeta iz Strekčeve zbirke. Adamčičevim skladbam ni treba priporočila, ker se po svojih dobrih lastnostih priporočalo same. »Nočne pesmi« bomo razširili posebno na koncertnih sporedih, največkrat morja prekrasno, na motiv narodne pesmi zločeno »Nočol« je pa svetla noč, katero je skladatelj transportiral tudi za tenor in katera s fantovsko var-

vo zapeti drugi del bo doživel pri vsakem prednatanju gromke aplavze. Jugoslovenska knjižarnica je z izdajo »Nočnih pesmi« zelo ustregla našim basistom. Izdala (delo tiskarne Waldheim Eberle na Dunaju) je solidna in črna. S. L.

— Koncert baritonista Holodkova in goipe Wesel-Polla. Opozarjamo na današnji koncert prvovrstnega baritonista gospoda P. Holodkova in izredne koloraturke goipe Wesel-Polla. Oba umetnika sta pri prvem koncertu v Ljubljani dosegla nenavaden uspeh. Občinstvo, ki ljubi umetnost, naj nikar ne zamudi prilike, temveč se gotovo udeleži koncerta, ki se vrši danes v petek a popolnoma novim sporedom nočoj ob 8. zvečer v opernem gledališču.

Biblioteka za slepe vojake. Uprava »Doma slepih« v Zemunu, ki ji načeluje g. Veliko Ramadanović, ki je svojčas sestavil našo abecedo za slepe, izdaja sedaj pod splošnim naslovom »Brazplova književna biblioteka za slepe« vojaške književne dela za zabavo in pouk naših slepih vojakov. Te dni sta bila končana dva zvezka Petkovičevih »Uspomen in ratca in izbranih del Engelberta Gangia za slovenske slepe. Uprava »Doma slepih« v Zemunu pošilja te knjige brezplačno vsem slepecem, ki so se naučili čitati.

— Za diletantovske odre. Ravno kar sta izšli v založbi Zvezne tiskarne brošurici: E. Navinšek: »Lepa maska«, str. 24, cena Din. 3.—; M. Skrbinek: »Dileantiski oder«, str. 88, cena Din. 8.—. O delih se izpregovorimo.

— Slovaki za izvirno dramatiko. Društvo Slovaškega Narodnega gledališča v Bratislavi je prejelo od nememovnega rodoljuba darilo 10.000 čs. K (okoli 32.000 K) za nagrado trem izvirnim slovaškim dramam. Igre morajo biti vsevedne, še ne igrane in še ne nastavljene. Prva drama mora biti 6000, druga 3000, a tretja 1000 K čs. Vrhutega dode avtorji običajne taničfime ter ostanejo lastniki rokopisov. Drame je vložit do 7. maja 1922 v tajništvo bratislavskega gledališča. Slovaški dramatik takega mecenata še niso doživeli.

— Anatole France o Noblovi nagradi. Anatole France je izjavil sotrudičku »Petit Journal« na njegovo vprašanje, ali se veseli, ker mu je priznana Noblova nagrada: Ako ne gre zgolj za literaturo — in kdo piše danes samo zato, da postane literat? — je dobrodošlo vse, kar poveča našemu delu avtoriteto. Zato sem hvalečen razsodilni komisiji in njeni nepristranskosti. Njeni sklepit imajo mednarodni pomen in to ma posebno veselje, ker potrjuje sklep Noblovega komiteja, moje razumevanje najlepšega nauka, ki nam ga je dala vojna: potrebo duševnih odnosijev v inozemstvu. O svojih novih načrtih je izjavil, da izide kmalu njegova nova knjiga »Srečno življenje«. Knjiga vsebuje predgovor, nekaj novel in epilog. Nadalje namerava napisati knjigo o vojni, ki bo neke vrste alegorija. Na vprašanje sotrudička o njegovih najvedjih radostih v življenju je odgovoril: Nikdar nisem smatral življenje tako kalno da bi nam moralo dati radosti. V knjigi »Srečno življenje« pripovedujem povest nekakega gospoda Dubois, ki mi je nekoč rekel, naj ne bom pisatelj. Ako pišem, mi je rekel te gospod, in ostaneš brez uspeha, so osmešili, ako boš pa imel uspeh, tedaj si izgubljen! Sovražstvo in krivica, ki sem ju našel v mojem življenju, mi dokazujeta, da je imel mož prav.

Noblova literarna nagrada. Pred 20. leti je E. Zola zaman opetovano kandidiral v Francosko Akademijo; zanj so glasovali le Anatole France, Jules Claretie, Hervieu in Lud. Halévy. Vsi drugi so bili proti Zoli, četi je nadkriljeval večino akademikov in ostane slaven, ko njegovih nasprotnikov nihče niti omenjal ne bo več. Toda Zola so mrazil, ker je bil naturalist in neizročen iskalec resnice in pravice. Zdal bi bil v Stockholm kmalu pronal Anatole France, ker je radikalce in socialist. Pronadla sta boljševik Maksim Gorkij in fašist Gabriel d'Annunzio, takisto zaradi politič. vzrokov.

Dneve vesti.

V Ljubljani 25. novembra 1921.

— Kolk bi stala ustanovitev oblasti v Mariboru? Ako se ustanovi posebna oblast v Mariboru, bo treba po kalkulaciji in računu strokovnjakov, pri katerih smo se informirali, za uradne prostore in stanovanje uradnikov preskrbeti okrog 300 sob. V to svrhu bo morala država zgraditi potrebna poslopja ali pa jih kupiti. Izračunalo se je, da bi v ta namen morala vzeti v roke okrog 100 milijonov kron. Približno toliko kakor v Mariboru, ako se ne več, bi stala ustanovitev oblasti povsod drugod. V načrtu je, kakor je znano, da se osnuje poleg sedaj obstoječih pokrajinskih volk se 20 do 22 novih oblasti. Ustanovitev teh oblasti bi torej državo stalo najmanj 2 milijardi kron. Vprašamo, kje naj vzamemo vzprijčo našega nadve kritičnega finančnega položaja ti dve milijardi? Na to vprašanje naj nam odgovore vsi tisti, ki mislijo, da se dajo nove oblasti ustanoviti z eno potezo peresat!

— Ljubljana se oglašča. Mariborski »Tabor« je priobčil pod tem naslovom tole notico: »Vedeli smo, da ostanje mariborske oblasti ne bo po gođu vase zaljubljenim Ljubljancem, ki bi radi »centralizirali« ves svet v Ljubljani. Čudno pa se nam zdi, da je med nasprotnike mariborske oblasti začel tudi »Slov. Narod«, ki v tem oziru morda nehoti pomaga klerikalnem in drugim takim »avtonomistom«. Toda to ni čudno, saj se še celo v Mariboru najdejo ljudje, ki v svojih listih napadajo ustanovitev mariborske oblasti. Kljub temu pa bo zmaga pravična stvar ter bo Maribor postal sedež samostojne avtonomne oblasti, kar mora pozdraviti v veselje vsakdo, ki želi Mariboru in njegovemu ozemlju lepši in širši razvoj. Da Ljubljano to izjdi, je pač samo obsebi umevno.« — Citirali smo dobesedno to notico, da pokažemo, kako lahkoma misljalno se piše o vprašanih, ki se ne tičejo toliko posameznega mesta, ki v velikem problemu ne more in ne sme izgrati nobene vloge, kakor predvsem življenjskih interesov celokupne naše države in celokupnega naroda ne samo znotraj, marveč tudi zunaj naših meja. Ne prihaja nam na misel, da bi zanemarili kako polemiko, pravimo samo: Gospodje, ki govorite o ustanovitvi mariborske oblasti, na da bi se bili pogledali v ta problem ter ga vsestransko proučili, vzemite v roke »svinčnik« in računajte. Ako pridete po teh računih do rezultata, ki bo priporočal ustanovitev oblasti v Mariboru, potem šele pričnite z delom in propagando za to oblast. Pri tem študiju in pri teh računih na upoštevajte predvsem narodno-politične razmere na Slovenskem! Morda nas razumete, ako ne smo pripravljeni dati vsa potrebna pojasnila med štiri mi oči!

— Poset mestnih ljudskih šol. Župan dr. Perič je posetil te dni v spremstvu nadzornika Hočevarja več mestnih ljudskih šol in si ogledal šolske prostore. Nadzornik je župana pri tej priliki temeljito poučil in informiral o vseh nedostatkah na posameznih šolah, kakor je ž. župan obljubil skorajšnjo odpravo.

— Zgradba tehničnih poslopij v Ljubljani. V novem poslopiju tehniške fakultete je bil včeraj ob 8. zvečer ustanovni občni zbor »Društva za zgradbo tehničnih poslopij«. Gradbeni ravnatelj inž. Klinar je poročal o pripravljanih delih gradbenega odbora. V društvo je stopilo 25 rednih članov, 20 ustanovnikov in 3 podporniki. Dosedaj je bilo za 2.444.163 K izvršenih raznih stavbnih in drugih del. Pri sledečih volitvah je bil v znak priznanja var acclamationen izvoljen za predsednika gradbeni ravnatelj g. inž. Anton Klinar. V odbor so bili izvoljeni ti-le gospodje: Dragotin Hribar, ing. Mohor Pirnat, ing. Ladislav Bevc, dr. Ladislav Štampihar, ing. Milan Suklje in ing. dr. Kralj. Občni zbor je na to sprejel še mnogo prijavljenih članov.

— Južna železnica je dala svoja dva vrta pred glavnim kolodvorom nasadih ob licih novi ograji z mladimi drevmi. Staro grmičevje pa izkopati in odstraniti.

— Slana in mraz v novembru. V noči od srede na četrtek je padla pri nas nenavadno močna slana in termometer je kazal v četrtek v jutro na prostem 6° R pod ničlo. Na oknih smo imeli zjutraj ledene rože.

— Himen. Milan Korenčan, uradni podružnik Ljubljanske kreditne banke v Mariboru, se je poročil v Mariboru dne 24. t. m. z gdnjo. Milico Zemljič, hčerko narodno obiteljci v Mariboru.

— Beračenje po Ljubljani je doseglo take dimenzije, da je pač skrajni čas, da poseže oblast vmes. Z vseh vetrov se vsipajo potrebni in nepotrebni berači v Ljubljano ter nadlegujejo cele dneve predvsem trgovce in obrtnike. Teža mora biti enkrat konec. Beračenje naj se sploh odpravi, kdor je pa potreben, naj skrbi občina zanj. V ta namen naj se uvede primeren davek pa bo vsak izmed nas vesel, da bo rešen te strašne beraške nadloge. Prav beračijo večina ljudi e. ki bi še pravi lahki delali in se jim godi tako slaba, da potem vse priberačene krone zaplečjo.

— Avtopromet Maribor - Radgona. Pisalo nam: Radi tega prevažnega vprašanja se je upravičeno pred kratkim hudoval vaš dopisnik, pač pa je svojo nevoljo naslovil na napačno adresu. Res je, da se na tej progi z zadnjem času prevažalo po-

tom avtomobilov osebe iz Maribora v Radgono in da so ti vozniki zahtevali različne prevoznine, ti avtomobili pa niso bili niti last niti v kakih zvezah z avtomobilno prometno družbo Maribor-Zg. Radgona, ki se je pri nas ustanovila, ki pa je dobila šele dne 10. septembra 1921 koncesijo za prevažanje oseb. Družba se popolnoma dobro zaveda svojih dolžnosti napram javnosti ter škodo, katero so napravili različni vozniki prometu z svojimi nerednimi vožnjami in tarifi. Zato pa noče pričeti z prometom poprej, kakor da ne more prevzeti popolne odgovornosti za njegovo redno in točno izvedbo. Predpogoj za to pa so predvsem novi vozovi, katere je družba takoj naročila pri tvrdki Saurer na Dunaju. Sedanja denarna in gospodarska kriza na Dunaju dela družbi tozadevno sicer precej preglavice, vendar se ji je z precejšnjimi žrtvami posrečilo si zagotoviti končno dobavo modernih, vsem zahtevam odgovarjajočih vozov. Tudi poštna uprava je šla družbi na roko s tem, da je priznala pogovorom, ki se vrše telefonsko v interesu obratovanja značaj službenih pogovorov in je povrh obljubila za vsak voz telefonski aparat, ki se da povsod pritrčiti na telefonski vod. Ker se vrši vožnja vedno zraven telefonskega voda in imate kakor centrala Radgona tako tudi Maribor stalno telefonsko službo, je zagotovljena trajna zveza z Sv. Lenartom, ki je stalno zvezan z Mariborom. S tem pa je podana možnost kar najhitreje pomoči, če bi se kakemu vozu med potom kaj pripetilo. Vozni tarifi se bodo določili sporazumno z kompetentnimi oblastmi, tako da tudi tozadevno ne bo pritožb. Družba si je stavila kot cilj, da hoče svoje obljube tudi izpolniti, zato pa noče pričeti z obratom poprej, kakor takrat, ko bo kakor z vozili tako tudi z prometnimi sredstvi popolnoma pripravljen. To pa bo šele vsčena ali snič prihodka leta. Za ta čas pa prosimo občinstvo, naj še potrpi. Za avtomobilno prometno družbo Maribor-Zg. Radgona s sedežem pri Sv. Lenartu. Dr. Milan Goršek. Srečko Krajnc.

— Po 12 kron kg govedina. Pa ne v Ljubljani in niti v ceniščem Mariboru, ampak za 12 K 1 kg lepe, elastne govedine se dobi v Kotorib. sploh ob štajersko - hrvaški meji. Že napram cenam v Mariboru 24 K) se zdi ta cena neverjetna, kaj še le napram Ljubljani. In vendar je gola resnica. Mariborski železničarji so dobili velike, debelo tiskane letake, na katerih mesarji (n. pr. Kržeko) ponujajo po tej ceni meso, ki je, kakor železničarji nečemu mariborskemu dopisniku zatrjujejo, res prvovrstno in boljše kakor se dobi v Mariboru po najvišji ceni. Teletina, katere pa se malo kolje, je nekoliko dražja kakor v Mariboru, po 20 K. svinjina po 36 K. Zato so pa gnatje klohave po neverjetno nizki ceni po 88 K (v Mariboru 67 K), brunšviške salame pa celo po 24 K. Nastala je s takimi cenami velika uspešna in dobrodošla konkurenca tudi za Maribor, ker si železničarji nabavljajo večino svojih potreb iz teh krajev. Naš dopisnik je izvedel tudi vzrok tej nizki ceni. Prviti mesarji tam doli na žive od »zrebec« kakor to delajo mariborski milijonarji, drugič pa, ker se odškodujejo pri kozah, ki so dosegla ceno že nad 45 K za kg. Se več takih konkurenec v okolici vsakega mest in tudi cene v mestih bodo padle.

— Napad na cestni. Pišejo nam: Svoči ob noč 11. se je vračala domov edč. F. Ličen. Na križišču v Rožni dolini je bila napadena od neznanega človeka. Klical je na pomoč. Slišal je klic g. Rejec ter prišel na pomoč. Napadalec je pobegnil. Za osebo varnost bo treba skrbeti tudi v Rožni dolini.

— Tatvina kolekov. Trafikantini Mariji Šonkal Pred škofijo je bilo okoli 10. dopoldne 21. t. m. ukradenih za 5000 kron kolekov. Sumljiv je neki mavec.

— Tatvina perila. Mariji Dobnikar v Dravljah je bilo za 1500 K raznega perila ukradenega. Tat je odnesel tudi razna šolska knjige in 10 zvezkov učence Doroteje.

— Tatvina obleke v Zalogu. Potepuh na zimo rabiho gorko obleko. Delamrži tatinski potepuh v zadnjem času v Ljubljani in okolici kradcoje samo obleko in ne priznava niti revnejšim ljudem, ki tudi nimajo kaj oblačil. Kočarju Andreju Cimermannu v Zalogu pri D. M. v Polju je 30letni, črn potepuh med opoldanskimi urami vlomil v zaklenjeno sobo in odnesel novo obleko, boljše čevlje in druge malenkosti. Za »prijobilček« je iz predalov pobral tudi 17 srebrnih kron, 1 roldinar in 100 kron. Škoda znaša 4000 kron.

— Slaboumna - nepoznanca. Okr. glavarstvo v Celju želi ugotoviti identiteto neke 25-30 let stare, slaboumne žene, ki je pred tedni prišla v vas Lisece pri Celju. Oddana je bila v zavod na Studencu pri Ljubljani.

Sokolstvo.

— Napredno žensstvo, pozor! V soto 26. t. m. ob 20. priredi »Ženski krožek Sokola I.« v paviljonu na Taboru predavanje »Žena v Sokolstvu«. Pridite v obilnem številu!

— Sokol v šiški priredi ciklus predavanj, ki se bodo vršila redno vsako soboto v prvem razredu deške ljudske šole. Prvo predavanje: »Dr. Jos. Schreiner v soboto 28. t. m. ob 8. zvečer.

— Sokolske gledališke v Radovljici otvorijo v novem Sokolskem domu dne 26. t. m. z nagovorom in s premijerno Spicarijeve igre v štirih slikah »K. Lučič« V nedeljo dne 27. t. m. dopoldne se vrši sestanek kulturnih društev Gorenjske in zvečer pa se predstava ponovi.

Najnovejša poročila.

ALBANSKA VLADA BO PRIZNANA OD NAŠE VLADE.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Naša vlada je dobila iz Pariza poročilo, da se velenilo priznalo Albanijo kot neodvisno državo. Naša vlada je pozvana od Zveze narodov, da tudi ona prizna Albanijo kot neodvisno državo. Obenem je prišlo iz Pariza poročilo, da naj naša vlada imenuje svojega diplomatskega zastopnika pri tiranski vladi. Tudi Albanija je pozvana, da odpusti svoje diplomatskega zastopnika na naš dvor. O vprašanju vlada se ni sklepala.

REDNI BUDGET ALI UVEDBA DVANAJSETIN.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Na snočni seji ministrskega sveta je finančni minister g. dr. Kumanudi opozarjal tudi na nujnost rešitve priročna za leto 1922. Ako ne sprejme narodna skupščina v najkrajšem času tega proračuna, je potrebno odobrenje dvanajsetin. Predlagal je, da se narodni skupščini predloži prošnja odobrenju prvih dvanajsetin.

TRANSPORTNI STROŠKI IN APANA ZA KARLA HABSBURGU.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Po diskusiji o kabinetni krizi je ministriški svet na svoji snočni seji takoj začel razpravljati o tekočih državnih poslih. Ministriški svet je sklenil, da se veliki antanti odpusti nota naše vlade, v kateri naša država odločno odklanja vsako plačilo stroškov za prevoz Karla Habsburžana in njegove žene iz Madžarske na otok Madeire. Velika antanta namreč zahteva od male antante in drugih interesiranih držav povračilo velikih transportnih stroškov.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Ministriški svet je tudi na snočni seji odločno odločil zahtevo glede apanaže Karla Habsburga.

— d Beograd, 24. nov. Radi sklepa poslaniki konferenca glade vzdrževanja bivšega kralja Karla se vrše med vladami male antante dogovori radi skupnega nastopa v tej zadevi. Vlade male antante žele postaviti v tej stvari skupne pogoje.

POVRATEK MINISTRA PRIBIČEVIĆA.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Minister notranjih del g. Svetozar Pribičević se je danes zjutraj povrnil iz Zagreba. Njegovo potovanje spravlja o v zvezo z različnimi političnimi kombinacijami.

KAKO NAJ PRAZNUJEMO PRAZNIK UJEDINJENJA?

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Tiskovni oddelke ministrskega predsedstva je snoči izdal glede praznovanja praznika ujedinenja sledečo obljavo: Radi žalovanja ob blagopokolnem kralju Petru I. Velikem Osvoboditelju se naj praznuje praznika 1. decembra kot dan ujedinenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. kakor tudi 17. decembra rojstni dan Njeg. Veličanstva kralja izvršiti samo s cerkvenimi obredi. Izostane naj vsaka druga manifestacija.

RADIČ IN RADIKALCI.

— Beograd, 25. nov. (Izv.) Današnji listi različno komentirajo prihod podpredsednika Radičeve seljačke stranke dr. Basaričeka, v Beograd. »Beogradske Dnevnik« pripominja, da skuša dr. Basariček doseči sporazum z radikalc.

OBTOŽNICA PROTI ATENTATORJEM NA KRALJA.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Kakor smo že javili, je obtožnica proti udeležencem atentata na kralja sestavljena in je zel oobširna. Obsega več tiskanih strani. Na razpravi bo čitanje obtožnice tralo skoro teden dni. Kazensko sodišče, ki ima soditi komunistične teroriste, išče primerne dvorane v Beogradu, ker pričakuje, da bo k tej razpravi velikanski naval občinstva. Nekateri predlagajo dvorano pri »Kolarcu« za razpravno dvorano.

DR. BENEŠ NAPOVEDUJE NOV POLITIČNI EKSPOZE.

— Praga, 25. novembra (Izv.) Za prihodnjo sejo zunanje-političnega odseka je napovedan nov ekspozé dr. Beneša o zunanji politiki.

ŠTAJK V TRSTU. — KRALJA NE BO.

— Trst, 23. nov. Zveza industrialcev in fašisti so nabili v mestu poziv na delavce, da naj se nemudoma vrnejo na delo. Tudi mestni komisar Cavalieri vabi delavce, naj prično zopet delati in zahteva od delavcev pri elektrarni in plinarni, pri vodovodu in v vseh neizgovirnih javnih službah, da naj takoj nastopijo svojo službo, ker sicer se bo proti njim postopalo najstrožje. Vojskovo straži dalje vse ulice in trge, kjer je večji promet, in strojne puške prevažajo po glavnih ulicah. Sicer je mir. Tuinam pride do katerega malega incidenta.

Prihodnjo nedeljo ima priti v Trst kraljevske dvojice. Ali radi štrajka in gotovosti incidentov ter radi strahu pred kakim izrednim dogodkom se poset kraljevske dvojice zopet preloži na boljše časa.

UKRAJINSKA VSTAJA PROTI BOLJEVIŠČEM.

— d Dunaj, 24. nov. Ukrajinski tiškovni urad javlja iz Lvova: Ukrajinska vstaja proti boljševikom je sedaj

razširjena po vseh gubernijah Ukrajine, ki so na desnem bregu Dnjepra. Operacije ukrajinske vstaške vojske, ki ima zasedena najvažnejša mesta in železniška križišča, so izpodkopalne temelj sovjetske moči v Ukrajini na desnem bregu. Pramagani bantanki rdečih čet uhajajo k vstašem ali se pa skrivajo v gozdovih. Komunistični uradniki zapuščajo svoja mesta ter teže na vso stran.

NEVARNOST BANKROTA NEMČIJE.

— London, 25. novembra (Izv.) Z ozirom na ekspozé nemškega kancelarja o ekonomskem položaju Nemčije, ki je napovedal bankrot države z besedami: »Nemčija je beraška država.« prinaša »Daily Express« daljši uvodni članek o možnosti bankrota Nemčije. Članek vprašuje, kaj bo storila angleška vlada, če bi bil še nadaljni pohod zavezniških garnizij ob Reni potreben v Nemčiji. List naglašja, da je povsem gotovo, da Nemčija ne bo zmogla plačati prihodnjega obroka vojne odškodnine. Francija bo v tem slučaju takoj zahtevala zasedbo nadaljnjega nemškega ozemlja. Tudi angleška vlada je primorana se postaviti na isto stališče. Londonski finančni strokovnjaki pa zavzema o stališče, da je splošni finančni in industrijski bankrot neizogiben, če zavezniški zasedejo še nadaljne nemške kraje. V gospodarskih interesih Anglije je, da Anglija podpira Nemčijo.

POLJSKO - NEMSKA KONFERENCA.

— Zeneva, 23. novembra. Dancs dopoldne je bila v palači zveze narodov odprta poljsko-nemška konferenca. Pozdravne govore sta imela generalni tajnik Zveze narodov Sir Erik Droumond ter predsednik konferenca. Odgovorila sta nemški državni minister na razpoloženju Schröder ter poljski pooblaščenec Olcowski. Oba zastopnika sta poudarjala, da sta prevzela svojo nalogo z najboljšim duhom sprave in pripravljenosti, da nista samo obe državi, temveč ves svet zainteresirani na zadovoljivi rešitvi vprašanj, ki so nastala vsled delitve Gornje Švlezije. Druga se'a se je vršila popoldne, na kateri se je razpravljalo o tem, da bi se ves material razdelil na 11 ali 12 pododsekov, ki bodo prejkone razpravljali v Gdanskem. Jutri se vrši najbrže v Zenevi tretja se'a.

ŽIVINA IZ NEMČIJE.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Z ozirom na nekatera senzacionalna poročila listov o prodaji živine iz Nemčije, prevzete na račun naše vojne odškodnine, je ministriški svet naložil pooblaščenemu ministru, da sestavi točno uradno poročilo o prodaji te živine.

VELIKANSKA EKSPLOZIJA.

— d Dunaj, 24. novembra. Po vesteh iz Dunajskega Novega mesta je danes popoldne v gumbarju tvornici v Wimmassingu pri Neunkirchenu izbruhnil vsled eksplozije veliki požar, ki je milijonov kron. Vsi delavci so se mogli rešiti.

JANKOVIČEVA MISLIJA V LJUBLJANI.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Snoči je odstopal v Ljubljano Velizar Janković, min. na razp. v posebni politični misliji.

POSILNIK DR. VOŠNJAK.

— Beograd, 25. novembra (Izv.) Naš poslanik v Pragi dr. Bogumil Vošnjak je snoči odstopal iz Beograda v Ljubljano in od tam v Gorico, da se ozdravi. Poslanik dr. Vošnjak je bil sprejet tudi v avdienci pri kralju.

Ljubljanska porota.

Razmere na bivšem stanovanjskem uradu.

Pred porotnim sodiščem je danes ob 9. dopoldne pričela proti Dragotinu Besovu, bivšemu uradniku stanovanjskega urada razprava zaradi zlorabe uradne oblasti po §-u 101 kaz. zak. in prestopka po §-u 197 kaz. zak. — Tekom razprave je bilo ugotovljeno, da je na stanovanjskem uradu vladal velik nered, posebno do odkritja Besove afere, ki je svoječasnno zbudila veliko senzacijo. Po pričitanju, kratki obtožnici je predsednik vprašal obtoženca: »Ali se čutite krivega?« Obtoženec: »Deloma da«, deloma ne«. Obtoženec je na to v kratkih mehkonedečih stavkah naslikal svojo borbo za obstanek. Ima družino, ženo in enega otroka. Pri stanovanjskem uradu je dobil službo na priporočilo g. Albina Prencelaha. Bil je referent. V uradu na ni bilo vse v redu. Mesečne plače sem imel 204 K. Obtoženec je daleč priznal, da je res v Žargijevi zadevi na svojo roko rešil spis v korist Högnerrju. Dal mi Žargi ni ničesar. Póšchl mi je denar vsiljeval, čeprav sem se branil. Delati sem moral dolgo, ker se mimel 600 K začetne plače.

Priča Ig. Žargi je izpovedal, da je s posredovanjem Besova dobil odlok za nakazilo glede stanovanja Högnerrjevega. Priča je dostavila: »Plačal mi nisem nič.« Högnerrjevo stanovanje je bilo nakazano Pozničev.

Glede zadeve Póschl je obtoženec poudarjal, da je dobil od njega 2100 K. Bil je v denarnih stiskah. N-to so se začeli čitati razni uradni spisi o razmerah na bivšem stanovanjskem uradu, kakor tudi drugi procesualni spisi. Razprava traja dalje.

Borze.

— Beograd, 25. novembra. (Izv.) Valute: dolarji 75.—, marko 31.—, leji 50.—, levi 45.—, Devize: London 235.—, Pariz 540.—, Zeneva 1300.—, Praga 80.—, Dunaj 116, Berlin 2650, Milan 603.—, Pešta 9.—.

— Zagreb, 24. nov. (Izv.) Zaključni borzni tečaj. Devize: Curih 57.50, 57.75, Pariz 21.50, 21.75, London 1230.—, 1235.—, Berlin 110.—, 111.50, Dunaj 4.90, 5.—, Praga 820.50, 827.—, Italija 12.50, 12.60, Bukarešta —.—, 200.—, Newyork ček —.—, 307.—, Budapešta —.—, 24.—, Valute: dolar 245.—, 206.—, lire 12.35, 12.40, francoski franki 19.50, —.—, marko 115.—, 115.—, 125.—, angleški funti 1060.—, —.—, rublji 27.—, 30.—.

— Budapešta, 24. novembra. Zagreb 295.—, Dunaj 13.50, Praga 955.—, Curih 174.50.

— Dunaj, 24. nov. Pariz 460.—, Curih 1195.—, London 25.200.—, Zagreb 2030.—, Praga 6700.—.

— Berlin, 24. nov. Zagreb 91.50, Dunaj 9.—, Praga 296.—, Curih 54.10.

— Praga, 24. nov. Zagreb 31.—, Dunaj 146, Curih 18.—.

— Trst, 24. nov. Zagreb 7.55, Pariz 172.—, Curih 458.—, New York 24.25.

— Curih, 24. nov. Zagreb 1.699, Dunaj 0.16, Berlin 1.876, Praga 5.59, Milan 21.601.

Društvene vesti.

— Po inicitivni društva »Kolo jugoslovenskih sestara« se priredi dne 30. decembra 1921 zvečer v opnem gledališču predstava »Boris Godunov«, čigar dohodki so namenjeni v prid tukajšnji organizaciji vojnih invalidov. Ker je polovica skupnega dohodka namenjen v njih žrtvam, se n. p. občinstvo uljudno naproša za obilno udeležbo. Predprodaja vstopnic v trafikii Sever, Selenburgova ulica in v trafikii Belinc-Koželj. Sv. Petra cesta 95.

— K društvenemu večeru sekcije Ljubljanske Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov dne 23. t. m. imajo pristop tudi po društvenih vpeljani gosti.

Raznoletosti.

• Boljševiki se križajo z levo roko! »Epoha« piše: Nekdo, ki je te dni pobegnil iz Rusije, je povedal tudi to-le: V vseh osnovnih šolah se učijo otroci pisati, lešiti in metati tudi z levo roko. Boljševiški eskulapi trdijo, da se je pod starim režimom, ko se je ljudstvo mnogo križalo, desna roka zelo razvila, dočim je ostala leva zanemarljena. Vsled tega je trpelo tudi levo pljučno krilo, v čemur je korenina tuberkuloze! Boljševiške oblasti so v svrhu zdravega potomstva odredile, da se morajo vsi, ki želijo, križati le z levo roko!

• Brezposelnost v Italiji. Uradna rimska statistika izkazuje za 1. julij 388.000 brezposelnih delavcev, za 1. avgust 149.000 in za 1. september 464.000. Število brezposelnih v Italiji torej zelo narašča. Pravo število brezposelnih je seveda mnogo večje, ker se te številke nanašajo seveda samo na industrijske delavce.

• Podaljšanje človeškega življenja. Na zborovanju Zveze zavarovalnih družb v Chicagu je poročal ekspert za preračunavanje človeške umrljivosti John J. Bart o podaljšanju človeškega življenja. Izjavil je, da je človek v zadnjih petdesetih letih pridobil povprečno deset let na življenje. Navedel je tudi par služajev visoke starosti v zadnjih letih. V Švici je umrl človek, ki je dosegel starost 335 let, v Zedinjenih državah pa je umrl v državi Massachusetts človek, ki je dosegel starost 165 let.

• Orel hotel odnesti deklico. V Vanderhofo v Kanadi se je pojavil velikianski orel, ki je hotel odnesti neko devetletno deklico ko se je igrala na verandi svojega doma. Deklica se je branila na vse načine, končno pa je prišel neki sosed, ki je ubil velikankega orla.

• Duhovnik - milijonar za izgubljena dekleta. Duhovnik Davis S. Kidd v Chicagu je dobil pet milijonov dolarjev ker je pred leti rešil hčer milijonarja Byrneja, ki jo je našel v saonu med razuzdanimi ženskami in jo pregovoril, da se je vrnila k svoemu očetu. Dekle je dve leti na to umrlo. Njeen oče je vse svoje premoženje zapustil duhovniku pod pogojem, da spreminj svoje ime v Byrne. Duhovnik je spreminil ime, toda sodišče mu ni hotelo izročiti milijonov, dokler se ne dožene, ako živi še kje kak Byrnejev dedič. Duhovnik je iskal osem let dediča po vsem svetu, toda brez uspeha. Sedaj pa je dobil vse premoženje milijonarja Byrneja. Ko je duhovnik prejel milijone, je takoj odpotoval v neko floridsko letovišče, kjer namerava zgraditi dom za izgubljena dekleta!

• Mladinska sodišča v Ameriki. Med posebnimi sodišči, ki jih ima Amerika, so najbolj važna mladinska sodišča (Juvenile Courts), kjer se vrše razprave proti mladim kršiteljem zakona. Nekdaj so take mlade zločince postavljali pred redna sodišča, kjer so jih strogo kaznovali in pošilali v ječo skupaj s starimi in zakrknjenimi zločinci. Tam so se pohajevali. Zato se je tako postopanje proti mladim zločincem opustilo in so se osnovala posebna sodišča. Inteligenten in dobro srčen sodnik more najti vzroke, ki so otroka spravili do zločina, in storiti korake, da se taki vzroki odpravijo. Njegova naloga ni v glavnem, da mladega zločince kaznuje, marveč da obrne vso svojo pozornost svrhi, kako bi mladega zločince obvaroval pred nadaljnjim kršenjem zakona. Večkrat so otroci odpuščeni poeno in poenoma za to, da so v uradni uradniki morajo paziti na njihovo življenje in obnašanje.

Zelezničarjem!

V zvezi sklepov posamičnih železničarskih organizacij se je vršil dne 20. t. m. v Zagrebu sestanek vseh organizacij, na katerem se je dosegel sporazum za koalicijsko in se sestavi ledječi zapisnik:

Delegati strokovnih organizacij železničarjev krajevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se sporazumejo sledeče:

Podpisane organizacije sklenejo koalicijsko strokovnih železničarskih organizacij na sledeči osnovi:

1. da se takoj povišajo železničarjem dohodki in se jim da nemudoma enkratni nabavni prispevek.
2. Da se umakne iz zakonodajnega odbora narodne skupščine podnesen predlog ministrstva zaobračaja o novem železničarskem zakonu in da se predloži osnutek iz meseca maja 1920 z vsemi protipredlogi in da se takoj s strani narodne skupščine skliče erška koaliranih železničarskih organizacij.
3. Da na tej enki pristopijo s strani koaliranih organizacij samo železničarji.
4. Vrhovno vodstvo koaliranih organizacij predstavlja 8 delegatov: Narodne organizacije 4, Savez železničarja 2, Udruga železniških činovnikov 1, Prometna zveza 1, katere imenujejo poedine organizacije in ki morajo priti s polnomočjem v nedeljo, 27. t. m. ob 10. dop. v Beograd, hotel Bajloni.

Zagreb, 20. novembra 1921.

Udeleženi in organizacije v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani.

Pismo iz Amerike.

Prijatelj našega lista nam piše med drugim: Sedanje razmere v Ameriki so zelo žalostne. Ljudje so vedno bolj nezadovoljni, ker ni zaslužka in ne kruha. Pomankanje je povsod. Brezposelnost je vedno večja.

Sem prihaja mnogo jugoslovanskih deklet, ki pa ne morejo dobiti službe in pohajajo brez denarnih sredstev. Možitev v teh slabih časih pa je zelo redek slučaj. Tudi možje ne morejo dobiti dela.

Ko bo mogoče, se vrnemo v našo staro domovino, v svobodno Jugoslavijo, za katero smo se indirektno borili in žrtvovali zanj. S kakšnim veseljem se bomo vračali v svobodno domovino! Kako smo se bali, ko so poročali, da nas doje Italijani Ljubljano! Za časa koroskega plebiscita smo pošiljali brošuro prošenje na predsednika Združenih držav, delali smo propagando za našo korosko zemljo in nabirali za Rdeči križ. Zal, da nam Amerika ni

mogla pomagati. Zdi se, da ste zakrili marsikaj Slovenci sami s svojo večno strankarsko politiko. Mesto aloge in ujedinjavanja pripagirajo razni zaslepljeni sovražniki in rasisti med brati. Dokler ne bo medsebojnega spoznanja, tudi ne bo sporazuma, od katerega je odvisna sreča naše svobodne Jugoslavije.

Gospodarske vesti.

NAŠE POSOJLO V ANGLIJI.

Vporaba posojila za gradnjo železnice in izboljšanje valute.

—d Beograd, 24. nov. Angleški poslanik sir Alban Young je posetil finančnega ministra dr. Kunčija radi najetja našega posojila v inozemstvu. Poslanik je s finančnim ministrom razpravljal o položaju in stanju našega proračuna. Angleška vlada podpira radi nadprodukcije svoje izvoznike. Ker bi se jugoslovensko posojilo uporabilo za investicije, se Velika Britanija z njima za to najetje posojila. Angleška vlada je prej želela, naj bi naša država najela posojilo v Angliji. V slučaju, da se to posojilo izvede, bi došlo 60% posojila v zdravilni valuti v našo državo, medtem ko bi se 40% uporabilo za zgraditev železnice.

— Beograd, 25. nvo. (Izvirno.) Glede načrta o vporabi posojila v znesku 15 milijonov funtov šterlingov smo sivočasno že podrobno poročali. Kakor je sedaj znano, se angleško posojilo v slučaju realizacije uporabi v prvi vrsti okoli 4 milijone funtov v izboljšanje valute, tri milijone preime država v gotovini in okoli 40 do 50% posojila pa se uporabi za gradnjo železnice, pred vsem za prepotrebne in ekonomsko važne iadranske proce.

—g Krediti za podporo kmetovalcem. Ministrstvo za kmetijstvo in vodo je sporazumno s ministrstvom za socialno politiko podvelo potrebne korake, da se odobre krediti, iz katerih bi se nakazovala podpora kmetovalcem, ki so trpeli škodo radi suše, toča in požara. Isto ministrstvo je v dogovoru z vodnimi zadrugami v naši državi pričelo iz-

delovati načrte na regulacijo zemljišč, ki jih preplavlja voda.

—g Prepoved uvoza cigaretnih strošnih zasebnikov. Uprava državnih monopolov je prepovedala od 13. t. m. dalje privatnim osebam uvoz cigaretnih strošnic in papirja. Osebe, ki se sklenile naložiti pred tem rokom, morajo dobiti posebno dovoljenje za uvoz.

—g Pošiljanje paketov v inozemstvo. Ministrstvo pošte in brzjava je glede pošiljanja paketov v inozemstvo odredilo, da se ima računati 1 švicarski frank z 10 dinari. S to relacijo pa ni izražena faktična vrednost dinarja. Plačila se imajo plačati v zlatu. V inozemstvu je bilo doslej iz naše države odposlanih okoli 3000 paketov, dočim jih je dospelo 42000 v našo državo.

—g Steinbeisovo podjetje v Bosni. Iz Beograda javlja, da e ministrstvo šum in rude odredilo nakup akcij Steinbeisovega podjetja.

—g Bolgarska trgovina in padec nemške marke. Iz Sofije poročajo, da je padec nemške marke povzročil mnogo škade bolgarskim trgovcem, ki so prodali svoje blago za marke.

—g Cena soli v Bolgarski. Cena soli franko v anhijskem skladišču brez carine je 80 do 100 stotink za kg. Franko vagon Burgas s plačilom državnim davkom v vrečah stane kg okoli 240 levov.

—g Produkcija bolgarskega premoga. Kakor poročajo bolgarski listi, se je produkcija premoga v perniškem premoskopu zvišala na 2468 ton dnevno, v Gohovu pa na 150 ton dnevno.

—g Dohodki mineralnih kopalnic v Bolgarski. Iz Sofije poročajo, da so na podlagi računa trgovskega ministrstva dohodki državnih mineralnih kopalnic trikrat večji nego lani. Letos znašajo dohodki 1.941.041, lani pa samo 599.375 levov.

— Taksa od pobotnic, izstavljenih denarnim zavodom. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani poroča: »Občinstvo in zlasti denarni zavodi se glede kolkovanja pri znanic (pobotnic) v smislu tar. postavke 35 časnega zakona o takсах in pristojbinah (Uradni list št. 100/1921) opozarjajo na sledeče: 1.) Ako kdo položi pri denarnem zavodu denar, da mu ga ta zopet izplača, čeprav potem drugega zavoda, je o izplačilu izstavljena po-

botnica takse oproščena. 2.) Taksi podvržene so samo pobotnice o gotovi vsoti, katero je smatrali za odškodnino (protivrednost) za delo, uslugo, prodano predmet ali vobče za poravnano izvestne obveznosti. Takso je v teh primerih plačati v kolkih na pobotnici, ki se izroči onemu denarnemu zavodu v tuzemstvu, kjer se izplačilo dejansko izvrši. Ako se pa plačilo nakazuje v inozemstvu, se plača taksa pri nakazujočem tuzemskem denarnem zavodu. Vsled tega ne podle-gajo taksi potrdila denarnih zavodov, ki jih izdajajo za položene vsote, da se izplačajo po drugem zavodu. (Glej razglas del. min. financ z dne 17. t. m. 1921 št. B II 50/99 v Ur. Listu).

Solstva.

— Srejem slovenskih mladencev v erbske kmetijske šole. Kmetijsko ministrstvo odda 6 prostih mest za obisk kmetijskih šol v Kraljevu, Bukovu in v Šapcu, ki so namenjene sinovom slovenskih starišev. Prosilci imajo nositi le stroške potovanja, dočim prevzame ministrstvo vse druge stroške oskrbovanja in šolanja. Prošnje za sprejem v erbske kmetijske šole, ki pričnejo s 1. marcem 1922 in trajajo po 2 leti, naj se z običajnimi dokazili predložijo zadnji čas do 15. januarja 1922 pokrajinski upravi oddelku za kmetijstvo v Ljubljani. Pogoji za sprejem so: starost 14 do 18 let, dovršitev najmanj ljudske šole, telesno zdravje in dobro vedenje. Tudi se morajo starši zavzeti, da ostanejo učenci po dovršeni šoli na domačem posestvu. Priporočamo, da se v Bukovo sprejmejo le učenci iz vinorodnih krajev, v Kraljevo in Šapac na učenci iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Opozorjamo na to ugodnost brezplačnega šolanja vse naše gospodarje, ki imajo ukazeline sinove, ker se nudi s tem lepa prilika, da se pouče v naprednem kmetijstvu in spoznavaajo obenem tudi

razmere po novih delih naše skupne države, kar more služiti le v prilog našemu skupnemu gospodarskemu življenju. Priporočamo za devoto tudi merodajnim lokalnim faktorjem po deželi, da se zavzamejo za to vprašanje in skušajo dobiti pripravnimladenci za obisk srbskih kmetijskih šol.

Listnica uredništva.

— G. Janku Staršću, davčnemu upravitelju v Murski Soboti. — Potr-ljujem Vam, da niste v nobeni zvezi z notico »Ončasčenje«, ki je docela upravičeno bila in obsojala, da je neko društvo hotelo obletnico za nas katastrofalne rapalke pogode profanirati s plesom. — Uredništvo.

— G. dr. L. L. v Ljubljani. — Hvala za poslani članek. Z Vašimi izjavami se popolnoma strinjam. Toda o stvari javno razpravljati ne kaže. Dolžnost vseh političnih strank in posamičnikov pa bi bila, da bi s sistematičnim poukom skušali preprečiti, kako grdo, človeka nevedne so gotove razvade, ki so žal še vedno v cvetu pri naši moški mladini. — Uredništvo.

Parila.

Unravi naša lista so poslali za: »Gospodski Zvon«. G. Lida Hren iz Vuzenice je nabrala na svatbi koroskega rojaka g. Zdravka Škofa z g. Verico Aberček K 162.—

»Josip Stritarja v Asparagus«. Gosp. Joža R. Jug. žand. narednik Sombor-Bačka kot prilog za božični dar K 20. Srečna hvala!

Poizvedbe.

— Izobila sem snoči na potu Gradišče, Hilšerjeva ulica, Turjaški trg, Breg, Šentjakovski most temno bo. Poštenega najditelja prošim, da mi jo vrne proti nagradi. — Jarec M., Gradišče 11/II. d.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Kaj je Elsalind — to se zna!
Lekarnar Feller — Stolica.

Fermač
se prod. Vpraša se pri Ivan Ro-bida, Ljubljana, Tržaška cesta 22.

Samostojna gospa
srednjih let išče mesta kot pomočnica v gospodinjstvu na večjem posestvu. Ponudbe pod „Beker 8414“ na upr. Slov. Naroda. 8414

Iščem gospodinjjo
čedne, majhne postave, mlajšo, rošteno, izobraženo, vajeno gospodinjstva. Ponudbe pod „Uradnik 100“, pošto le-že Celje. 8441

Proda se
enonadstropna hiša z postlino in z vso gostilniško opremo, z lepim vrtom, v ljubljanski okolici. Naslov pove uprava Slov. Naroda, 8372

POZOR!
Loverjevo perje, kiltice, rusens, češnjevi lavor, in kubanske rožmarinove vejce, vso zimo sveže in zelene za vence in različne šopke, pošilja po pošti zelo ceno proti povzetju ali vnaprej plačilu M. Štefan, Sušak SHS. 8219

2 kompl. jeklena zastorja
95x320 in 145x320 cm, se prod. Poizve se pri Kralji, ključava tar, Gradišče, Ljubljana. 843

Prodajam
kostum rjav, otroške škornje št. 35, damski kožuh, zimski klobuk, medveda na kolesih. Moraus, Dolenjska cesta 18, III. 8411

Sprejme se za takoj
boljša gostilna ali restavracija v mestu ali v večjem kraju na deželi v najem. Pismene ponudbe pod „V najem 8360“ na upravo Sl. Nar. 8350

Zahvala.
Za prisrčne dokaze sočutja ob smrti našega srčnoljubljenega brata, oziroma strica, gospoda

Franca Jager
nadzornika južne železnice v pokoju

in za mnogobrojno in častno spremstvo izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno pa izrekamo našo zahvalo obratnemu ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani, cenjenim pevcem Zveze jugoslovanskih železničarjev za ganljive žalostinke in vsem, ki so dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti.

Žalnoči ostali.

Nekaj starega strešnika

oddam po zelo nizki ceni. — I. Gihleč, betonska tvornica, Ljubljana, Dunajska cesta 67. 8432

Dve boljši sobi
če mogoče brez pohištva, iščem v sredini mesta. Ponudbe pod P. V. 8456 na upravo Slov. Naroda 8456

Na stanovan'e
event. tu ti hrano se sprejmeta 2 gospodični iz dobre hiše Lavrončič, Frančiškanska ul. 10, I. 8458

Gospod čna
s trgov. težajem, večja sloven. in nemškega jezika, z lepim pisavo, išče mesta v kakšni pisarni ali trgovini. Gre tudi za blagajničarico ali prodajalko. Ponudbe pod „O. A. 3—8457“ na upravo Slov. Naroda. 8457

Kepim trgovsko bišo
ali gostilno na prometnem kraju v Ljubljani. Ponudbe pod „Prometen kraj 8458“ na upravo Slov. Naroda. 8455

Vizitke in kuverte priporoča

Narodna tiskarna
v Ljubljani.

Mr. Ph. Zvonko Ustar
lekarnar

Anica Ustar roj. Jezih
poročena

Ljubljana, 23. nov. 1921.

Mesečno sobo
išče za takoj samostojen, miren zasebni nočenišni uradnik. Ponudbe pod „Ne-oženjen 8474“ na upravo Sl. Nar. 8457

Spretno ključavničarje
strgarje za reze in stanice, mlade delavce in delavke, sprejme „Bistrica“, Domžale. — Odda tudi montiranje ključavnic v domače delo. 8462

V najem se odda
sedrška delavnica, s stanovanjem (za celo družino) na jako prometnem kraju na Bledu. Več se piše v

2 krojaška pomočnika
in 1 šiviljo sprejem v trarje dlo Naslo: takot. Anton Jakše, Trebnje, Dolenjsko. 8464

KONCERT
pivovarskega godalnega orkestra se bo v Sli

v soboto, dne 26. t. m. od 20. do 22 1/2 v restavraciji na glavnem kolektorju v Ljubljani.

!!! Brez vstupnine !!!

Dvonadsrepna biša
s podstrešnim stanovanjem in trgovskim lokalom, na prometnem kraju mesta, se prod. Naslov pove anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 8460

Tri dobre izurjene slaščičarske pomočnike
sprejme takoj:

Prva gorenjka izdelovalica kisa, gorenjskega in lica. M. VIDIČ, Jozsonce - Fazino, Gorenjsko. 845

Iščem mlin
v najem ali na spolovino. Ponudbe pod „Mlinar 846“ na upravo Slov. Nar.

Sobo išče
velo soliden rospod, event. tudi s hrano. Plača posttranska stvar. Ponudbe pod „M. V. 8453“ na upravo Sl. Nar. 8453

Čvrst fant
15 let star, želi vstopiti kot vajenec v kakšno špicerijsko ali manufakturno trgovino v mestu ali na deželi, kjer bi imel tudi hrano in stanovanje. Ponudbe pod „Pošten in priden 8449“ na upravo lista. 8419

Išče se
dobra, tečna, zdrava hrana

če mogoče v bližini policijskega ravnateljstva. Ponudbe pod „Tigovec 8448“ na upravo Slov. Naroda. 8448

Božične in nove etne razglednice
na debelo in drobno pri

L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ul.

Dve gospodični
licelet, iščeta stanovanje, po možnosti v sredini mesta, z dobro hrano. Ponudbe na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 8381

Kupi se
priprava za avtogene varjenje, kompletne ali pa deli, in lekone steklenice za kisik. Ponudbe pod „Kupi se“ na Aloma Company, anončna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 8348

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebčinami

večjem mestu Slovenije, že 50 let ob točja, z lepim muogom od malcev, veliki in izložen mi okna in skladali, v avto in anončno in časori no ekendicijo, se prodajo samo resničnim kupcem naravnost. Isma p d „Provoznica trgovina s pa izjem“ na g. ravnat. Schwarz, mednarodna časopisna pisarna, Zagreb, Ilon 21. 8443

Okraski in svečke za božično drevo
na debelo in drobno pri

L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ul.

Zadruga za klavno živino
bo prodala ves svoj

in inventar
t. j. veliko blagajno, mize, stole in dr. na javni razprodaji v torek dne 29. t. m. Prodaja bo ob 4. uri popoldne na Mostnem trgu 2. v pritličju na levo. 8438

Išče se stalen stavbni inženir
za večje stavbno podjetje v Mariboru. Reflektira se na dobro moč z večletno prakso. Betonski specialist ima prednost. Nastop s 1. jan. 1922. Ponudbe z navedenimi zahtevami pod „Maribor 23/8439“ na uprav. Slovenskega Naroda. 8439

Les za v Italijo
zlasti smreke in leke se išče v velikih množinah od direktnih prodajalcev. Ponudbe kolikor mogoče v italijanščini z dobavnimi pogoji, ceno itd. na Andrea Cennamo, uvoz in izvoz lesa, Trst, Via S. Anastasio 6.

Medić, Rakovec & Zankl
preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skiadišče: Novisad
Brzelavi: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolineje, steklarski in mizarski klej, ple-skarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoeum lak za pole. „MERAKL“. Emailni lak. „MERAKL“. Brunoline. Čeniki se začasno ne razprodajajo!

Sprejme se v najem
ali kupi mesarijo, če mogoče z gostilno. Ponudbe pod „Mesarija 8341“ na upravo Slov. Naroda. 8341

Učenec
z boljšo izobrazbo sprejme v trgovino z železnico. Erjavce in Turk, Ljubljana, Valvazorjev trg 7. 8388

Gospodična
išče mehlovano sobo eventualno s hrano v hiši in z električno razsvetljavo. Plača postanska stvar. Ponudbe pod „Elektrika 8388“ na upravo Slovenskega Naroda. 8388

Sprejme se
trgovski sotrudnik

boljša moč, v trgovino z mehanim blagom v manjšem mestu na Štajerskem. Istotam se sprejme tudi blagajničarka, zmožna knjigovodstva. Naslov se izve pri upravi Slov. Naroda. 8416